

การพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน
Developing Entrepreneurial characteristics for Undergraduate Students
through Project-Based Learning of Business Plan

รัตนา อัทภูมิสุวรรณ^{1*} ณฐพร อุตกฤษณ์²

Rattana Attapoomsuwan¹ Nathaporn Utakrit²

¹รศ.ดร.อาจารย์ประจำ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร 10800

²ผศ.ดร. อาจารย์ประจำ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร 10800

¹Assoc. prof. Dr, Lecturer, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok 10800

²Asst. Prof. Dr Lecturer, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok 10800

Received: 28 May 2024

Revised: 18 November 2024

Accepted: 17 December 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยผ่านโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน 2) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาในรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ คณะวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 92 คน ระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม – 22 ตุลาคม 2566 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ความเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพ เครือข่ายความสัมพันธ์ จริยธรรมผู้ประกอบการ เงินและการลงทุน และการบริหารความเสี่ยง ล้วนเป็นคุณสมบัติสำคัญ สำหรับผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนโดยกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ในรายวิชาผ่านโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน มีผลทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้เพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: การประกอบการ; คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ; กระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

Abstract

This research aims to: (1) compare the entrepreneurial characteristics of undergraduate students using a business plan project-based learning process, and (2) measure the learning outcomes in entrepreneurship among undergraduate students through the same project-based approach. The sample group consisted of 92 undergraduate students enrolled in an entrepreneurship course at the College of Industrial Technology, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, between July 3 and October 22, 2023. The data were analyzed using descriptive statistics, including percentages, means, standard deviations, and t-tests.

The research results indicated that the entrepreneurial characteristics of students after participating in the learning process were significantly higher than before, at the 0.05 significance level. Key attributes included creativity, continuous learning and self-improvement, goal commitment, self-confidence, health, relationship networks, entrepreneurial ethics, financial management and investment, and risk management. Additionally, the study found that the students' learning outcomes in entrepreneurship were significantly improved after engaging in the business plan project-based learning process, at the 0.05 significance level. These findings highlight that the project-based learning approach effectively enhances the entrepreneurial knowledge and skills of undergraduate students.

Keywords: Entrepreneurship; Characteristics of Entrepreneurs; Project-based Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังสถานการณ์หลังโควิด 19 พฤติกรรมการซื้อและการขายสินค้าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะวิถีชีวิตของคนยุคใหม่ให้ความนิยมการซื้อขายสินค้าผ่านช่องทางสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ทำให้นักศึกษาจำนวนไม่น้อยสนใจที่จะประกอบธุรกิจ เพื่อหารายได้เสริม โดยเริ่มเรียนรู้ดำเนินธุรกิจแบบลองถูกลองผิด และนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ต้องเลิกกิจการพร้อมกับเงินทุนที่นำมาลงทุน ซึ่งเป็นความเสี่ยงจากการสูญเสียทางการเงิน อันเนื่องมาจากการขาดการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มประกอบธุรกิจ เช่น การวางแผนการขาย การสำรวจและการวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า การสร้างความได้เปรียบทางการตลาด การบริหารจัดการและอื่น ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการปิดกิจการ และอันนำมาซึ่งการขาดความเชื่อมั่นในการเป็นผู้ประกอบการต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ มณีธร และคณะ (2567) กล่าวว่า ธุรกิจที่ล้มเหลวส่วนใหญ่ขาดการวางแผนการบริหารจัดการอย่างรอบด้าน ตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจจึงทำให้ธุรกิจต้องประสบกับปัญหาและความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายใด ๆ ในระหว่างการดำเนินธุรกิจเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมทางการตลาด ซึ่งเป็นผลจากขาดการวางแผนใช้งบประมาณตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจ และการรับรู้โอกาสในการทำธุรกิจแล้วจะตัดสินใจเริ่มต้นทำธุรกิจใหม่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการรุ่นใหม่จะเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 34- 18 ปี ซึ่งมีแนวโน้มในการเริ่มต้นทำธุรกิจมากกว่ากลุ่มช่วงอายุอื่น ๆ ดังนั้นบุคคลที่จะเริ่มต้นทำธุรกิจใหม่ควรประเมินโอกาสความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจ เช่น ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพความสามารถของตนเองในการเป็นผู้ประกอบการ (Rastkhiz, Dehkordi,Farsi, & Azar, 2019) ฉะนั้นหากผู้เรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจการเขียนแผนธุรกิจก่อนลงมือปฏิบัติจริงย่อมจะช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่ง รวมทั้งคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการที่ดีอันนำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจที่สำคัญมีหลายประการ เช่น ความกล้า ความมุ่งมั่น ความทุ่มเท ความพร้อมทั้งด้านเงินทุน แรงงาน สุขภาพ และอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐานเพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการให้เหมาะกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Onuoha (2007); Majid & Koe (2012) กล่าวว่า การเป็นผู้ประกอบการ เป็นลักษณะของปัจเจกชนหรือกลุ่มคน ที่เป็นผู้สร้างองค์กรใหม่ หรือปรับปรุงการทำงานใหม่ เพื่อการสร้างประโยชน์ ผลิตรายได้ และคุณค่าทางธุรกิจ และการแสวงหาโอกาส ความคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม สอดคล้องกับผู้เขียน Schumpeter (1934) กล่าวว่า ผู้ประกอบการเป็นผู้ริเริ่มโดยใช้กระบวนการแยกแยะสินค้าและบริการที่มีอยู่เดิม ในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่ด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งผู้ประกอบการเป็นผู้ที่มีความคิดที่จะดำเนินธุรกิจ และคอยประคับประคองให้ธุรกิจนั้นอยู่รอดและขยายกิจการให้เติบโตและการแสวงหาโอกาสสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้กับธุรกิจตลอดเวลา โดยผู้ประกอบการจะต้องมีความอดทน มุ่งมั่น กล้าตัดสินใจ และกล้าเสี่ยงในการที่จะนำความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ของตนเองนั้นมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลคุ้มค่าเชิงพาณิชย์

(ธีรยุส วัฒนาสุโขช, 2542; ญัฐวุฒิ วิเศษ, 2552; รัชพล จอมไตรคุป และ วัชรพงษ์ อินทรวงศ์, 2558) อย่างไรก็ตามการเป็นผู้ประกอบการ ใช่ว่าจะประสบความสำเร็จเสมอไป บางครั้งผู้ประกอบการต้องฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคมากมาย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความท้าทายต่อการดำเนินธุรกิจ หากบุคคลนั้นมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จด้วยการกล้าที่จะเผชิญปัญหาอุปสรรคและสามารถบรรลุเป้าหมายในการทำธุรกิจแล้ว บุคคลนั้นย่อมมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของผู้ประกอบการที่จะประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลงานวิจัยอาทิตย์ วุฒิเคโร (2543) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ มีความกล้าเสี่ยง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้น มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมานะ มีความมุ่งมั่นในความสำเร็จ มีความประหยัด มีความสามารถในการปรับตัว ความผูกพันต่อเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ แสวงหาความรู้ มีความกล้าตัดสินใจ มีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์แผนธุรกิจหรือโครงการลงทุน มีความสามารถในการสร้างพันธมิตร มีความสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น มีความสามารถในการบริหาร เป็นต้น สอดคล้องกับผลงานของ วิฑูรย์ สิมะโชติ (2542) กล่าวว่า ผู้ประกอบการต้องเป็นนักแสวงหาโอกาส ต้องเป็นนักเสี่ยง ต้องเป็นคนที่มีความคิดริเริ่ม ต้องเป็นคนที่ไม่ท้อถอยง่าย ต้องเป็นคนที่ไม่รู้ย่อเสมอ ต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีจุดมุ่งหมายในอนาคตที่ชัดเจน และต้องมีเครือข่ายดี นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรมีแผนธุรกิจเพื่อกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนการเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนได้มีความรู้และเข้าใจในการเริ่มที่จะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการนั้น ควรจะมีทักษะความรู้ด้านใด และคุณลักษณะอย่างไรที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ในการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนและความรู้ใหม่ที่ได้จากศึกษาหาความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านกระบวนการคิด การให้เหตุผลและการได้ลงมือปฏิบัติตามระดับทักษะของตนเอง และความสนใจในการร่วมกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาความรู้และการบูรณาความรู้ที่ได้รับปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจอันนำไปสู่การสรุปความรู้ใหม่ในการประกอบธุรกิจ จากการศึกษาครั้งนี้เป็นการจัดทำโครงงานแผนธุรกิจ (จินตนา พรายชมพู และ ธดา สิทธิธาดา, 2565; ดุษฎี โยเหลา และคณะ, 2557; ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และ เฉลิมขวัญ สิงห์วี, 2563) ซึ่งตามทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธิปัญญานิยม Cognitive Theories ของ เกสตัลท์ (Gestalt's Theory) กล่าวว่า หลักการเรียนรู้เกิดจากการจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่กระจัดกระจายให้มารวมกันเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาส่วนย่อยต่อไป โดยเน้นการเรียนรู้ที่ส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย (The whole is greater than the sum of the parts) ด้วยการมองเห็นแนวทางว่าจะแก้ปัญหา ตามกระบวนการพุทธิปัญญา (Cognitive Processes) เพื่ออธิบายกระบวนการรู้-คิด หรือกระบวนการคิดแก้ปัญหา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ผ่านกระบวนการคิด การให้เหตุผล โดยผู้สอนควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Active) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ใหม่จากกิจกรรมการเรียนการสอน และสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสภาพแวดล้อมจริง (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2564) ทำให้ผู้เรียนเกิด

กระบวนการคิดการอธิบายและให้เหตุผลในผลลัพธ์ของการเรียนรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามแนวทางการเขียนแผนธุรกิจ โดยการศึกษาคู่มือการเขียนแผนธุรกิจของกรมอุตสาหกรรม เป็นแนวทางการศึกษาครั้งนี้ โดยผู้วิจัยนำเป็นแนวทางการเขียนแผนธุรกิจ 4 หัวข้อ ได้แก่ แผนบริหารจัดการ, แผนการตลาด, แผนการผลิต, และแผนการเงินผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้การคิดการให้เหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถอธิบายผลลัพธ์ของการเรียนรู้ใหม่ด้วยตนเอง จากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับกิจกรรมโครงงานแผนธุรกิจและการลงมือปฏิบัติตามแผนงานธุรกิจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยผ่านโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน
2. เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยผ่านโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกอบการ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความสามารถในจัดตั้งและการดำเนินงานทางธุรกิจ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายในผลตอบแทนของกำไรที่คาดว่าจะได้รับและการขยายกิจการ ด้วยการจัดการความเสี่ยงและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานและยอมรับผลจากการดำเนินงานนั้น

คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง คุณลักษณะ 10 คุณลักษณะ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ความเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพ เครือข่ายความสัมพันธ์ จริยธรรมผู้ประกอบการ พลังในการจัดการ การเงินและการลงทุน และการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้การคิดการให้เหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถอธิบายผลลัพธ์ของการเรียนรู้ใหม่ด้วยตนเอง จากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับกิจกรรมโครงงานแผนธุรกิจและการลงมือปฏิบัติ ตามแผนงานธุรกิจ

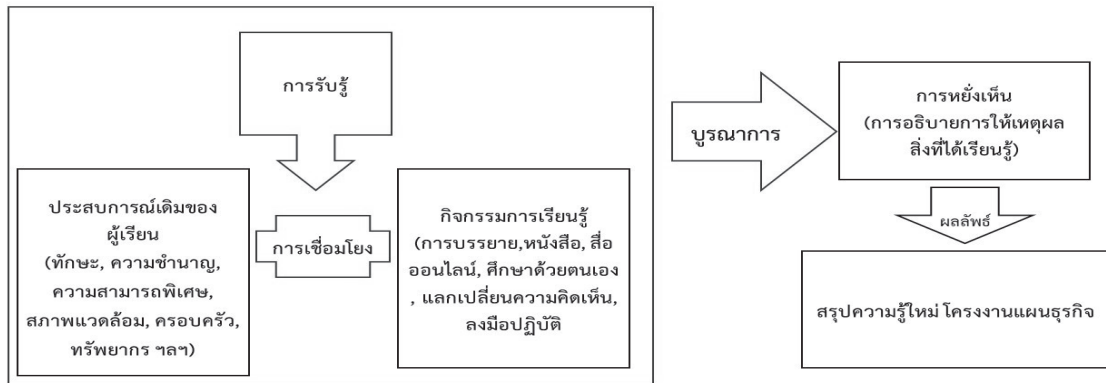
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจการเป็นผู้ประกอบการหลังเรียนและก่อนเรียนมีความแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน ดังรายละเอียด

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน แสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 การพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน

จากภาพ 1 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธิปัญญานิยม Cognitive Theories ของ เกสตัลท์ (Gestalt's Theory) เริ่มจากผู้เรียนรับรู้สิ่งที่เป็นประสบการณ์เดิมของตนเองเชื่อมโยงกับการรับรู้สิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ที่ได้จากสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์จริง ทำให้เกิดการบูรณาการและก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจจนสามารถอธิบาย (เรียกว่า การหยังเห็น) สิ่งใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ (ผลลัพธ์)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่เรียนในรายวิชา การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม – 22 ตุลาคม 2566 มีจำนวน 151 ราย ในจำนวนนี้ข้อมูลที่ได้รับไม่สมบูรณ์ จำนวน 59 ราย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 92 ราย

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

2.1 ศึกษารายละเอียดวิชา การเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วยเนื้อหา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การตัดสินใจเพื่อการประกอบธุรกิจ รูปแบบของการประกอบธุรกิจ การจัดทำแผนธุรกิจ องค์การและการจัดการเพื่อการประกอบการ ความรู้การตลาด การบริหารการผลิต การบริหารการเงิน กฎหมายและภาษีอากรที่เกี่ยวกับการประกอบการ โดยผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน ซึ่งอยู่ในหัวข้อการตัดสินใจเพื่อการประกอบการ และหัวข้อการจัดทำแผนธุรกิจ และหัวข้อ องค์การและการจัดการเพื่อการประกอบการ ความรู้การตลาด การบริหารการผลิต การบริหารการเงิน ซึ่งอยู่ในองค์ประกอบของแผนธุรกิจ

2.2 ศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และศึกษาแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครื่องมือวิจัย 3 ชุด ดังตาราง 1

ตาราง 1 แนวทางการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือวิจัย	สอดคล้องกับเนื้อหา รายวิชา การประกอบการ	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บข้อมูล
แบบประเมินเชิงปริมาณ			
1. แบบสอบถามประเมิน คุณลักษณะการเป็น ผู้ประกอบการ	การตัดสินใจ เพื่อการประกอบธุรกิจ	แบบสอบถามประเมิน ความรู้ตามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ การแปลผลช่วงคะแนน เฉลี่ยตามแนวคิดของ John W. Best *	ทดสอบความแตกต่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน (Paired Sample t-test)
2. แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ประกอบการ	การจัดทำแผนธุรกิจ	แบบทดสอบ	ทดสอบความแตกต่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน (Paired Sample t-test)
แบบประเมินเชิงคุณภาพ			
3. ใบงานผลลัพธ์ที่ได้ เรียนรู้โครงการแผน ธุรกิจ	องค์กรและการจัดการ เพื่อการประกอบการ ความรู้การตลาด การบริหารการผลิต การบริหารการเงิน	ใบงานการเขียนแผนธุรกิจ อย่างไม่เป็นทางการ, การสังเกต, การบันทึก, การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	โครงการแผนธุรกิจ การนำเสนอผลงาน ผ่านคลิปวิดีโอ การให้เหตุผล การเลือกปฏิบัติจริง

* ระหว่าง 1.00-1.49 = น้อยที่สุด, ระหว่าง 1.50-2.49 = น้อย, ระหว่าง 2.50-3.49 = ปานกลาง, ระหว่าง 3.50-4.49 = มาก, ระหว่าง 4.50-5.00 = มากที่สุด (Best, 1970).

2.3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สร้างแบบสอบถามแบบประเมินคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการจากข้อคำถาม 50 ข้อ และได้ทดสอบแบบสอบถามทั้งฉบับ ค่าความเชื่อมั่น Reliability Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.969 ค่า Corrected Item-Total Correlation อยู่ระหว่าง 0.23 -0.76 ชุดที่ 2 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้และความเข้าใจการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 ค่าความยากง่าย = 0.31 - 0.75 และค่าอำนาจจำแนก = 0.25-0.75 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.54

2.4 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และอธิบายแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจ สอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดขั้นตอนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนประเมินคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ ด้วยแบบสอบถามคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการก่อนการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนแปลผลการประเมินและผู้เรียนวิเคราะห์ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของตนเอง ที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ เช่น ความสนใจในงานอดิเรก การเชื่อมั่นตนเอง ความอดสาหัสในการแก้ปัญหา เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ผู้สอนให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจากการบรรยาย สื่อวิดีโอ และแนวทางการเลือกประเภทธุรกิจต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 6-5 คน จำนวน 18 โครงการ เพื่อให้สมาชิกเลือกประเภทธุรกิจ ที่สมาชิกในกลุ่มสนใจมา 1 ธุรกิจ โดยพิจารณาลักษณะเด่นของสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วม เพื่อเชื่อมโยงกับความสนใจประกอบธุรกิจที่พบเห็นในชีวิตประจำวันและความเหมาะสมกับลักษณะเด่น ประสบการณ์เดิม และทรัพยากรของกลุ่มที่มีอยู่ในการสนับสนุน

ขั้นที่ 5 ผู้สอนเสริมสร้างความรู้การเขียนแผนธุรกิจ ตามขั้นตอนการจัดทำแผนธุรกิจจากคู่มือ การเขียนแผนธุรกิจ กรมอุตสาหกรรม 4 หัวข้อ ได้แก่ แผนบริหารจัดการ, แผนการตลาด, แผนการผลิต และแผนการเงิน และเรียนรู้เพิ่มเติมจากสื่อวิดีโอต่าง ๆ

ขั้นที่ 6 ผู้เรียนศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับประเภทธุรกิจที่สนใจทั้งด้านบริหารจัดการ, แผนการตลาด, แผนการผลิต และแผนการเงิน

ขั้นที่ 7 ผู้เรียนออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย ควบคู่ไปกับการเขียนแผนธุรกิจ

ขั้นที่ 8 ผู้เรียนวิเคราะห์ความพร้อมในการทดลองจำหน่ายสินค้าเอง และตัดสินใจเลือกที่จะทดลองจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางการจำหน่ายที่ผู้เรียนคุ้นเคย เช่น ไลน์กลุ่มในชุมชนที่พักอาศัย Facebook ของสมาชิกกลุ่ม, ขายสินค้าหน้าร้านในธุรกิจครอบครัวของตนเอง ภายในระยะเวลา 3 สัปดาห์

ขั้นที่ 9 ผู้เรียนเขียนสรุปแผนธุรกิจของตนเอง และผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้

ขั้นที่ 10 ผู้เรียนนำเสนอผลงาน

3. สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและนอกชั้นเรียน จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ ระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม – 22 ตุลาคม 2566

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างหลังเรียนและก่อนเรียน (Paired Sample t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลังเรียนและก่อนเรียน จำนวน 92 คน อายุ 20-23 ปี เพศชาย 74 คน เพศหญิง 18 คน ระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 พบว่ามีผู้สนใจประกอบธุรกิจ จำนวน 72 คน และไม่มีความสนใจประกอบธุรกิจ 20 คน สำหรับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลังเรียนและก่อนเรียน ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลังเรียนและก่อนเรียน

ประเด็นการเปรียบเทียบ	คะแนนก่อน (Pre-Test)		คะแนนหลัง (Post-Test)		t	P
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ความคิดสร้างสรรค์	3.41	.567	3.88	.724	6.834***	.000
การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	4.22	.700	4.00	.642	2.866**	.005
ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ	3.73	.618	4.02	.720	3.761***	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.52	.616	3.93	.740	5.861***	.000
สุขภาพ	3.60	.599	4.02	.727	5.737***	.000
เครือข่ายความสัมพันธ์	2.57	1.011	3.45	1.080	7.239***	.000
จริยธรรมผู้ประกอบการ	3.93	.550	3.70	.605	-2.266*	.026
พลังในการจัดการ	4.13	.537	4.25	.645	1.736	.086
การเงินและการลงทุน	3.47	.533	3.83	.668	4.240***	.000
การบริหารความเสี่ยง	3.38	.454	3.64	.457	5.108***	.000
โดยรวมการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ	3.57	.365	3.90	.533	7.492***	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .001 และ .05 ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ความเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพ เครือข่ายความสัมพันธ์ จริยธรรมผู้ประกอบการ การเงินและการลงทุน และการบริหารความเสี่ยง แสดงให้เห็นว่าโครงการการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า การเลือกช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้เหมาะกับสินค้าของตนเอง ความสามารถพัฒนาต่อยอดชิ้นงานจากการนำวัสดุที่เหลือใช้มาประกอบเป็นชิ้นงานใหม่เพื่อการจำหน่าย และมีการติดตามข้อมูลข่าวสาร มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิก

การซื้อขายสินค้าออนไลน์ในชุมชนของตนเอง รวมทั้งการเรียนรู้การประกอบธุรกิจภายในครอบครัว จากสมาชิกในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีความภาคภูมิใจในผลงาน รวมทั้งความสามารถในการจัดการสรรหาแบ่งหมวดหมู่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ชัดเจนก่อนที่จะมีการใช้จ่ายจริง

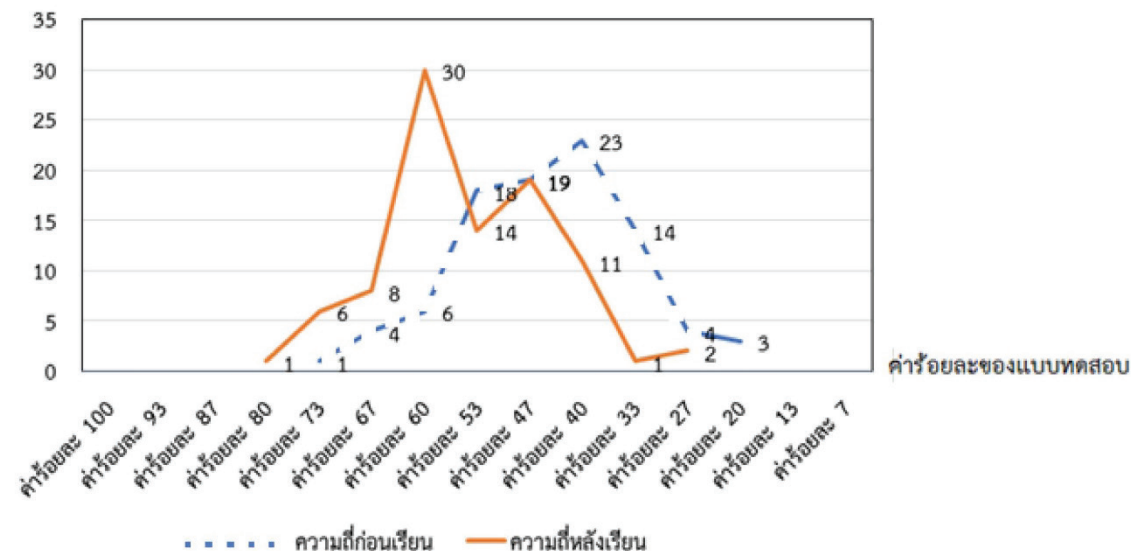
2. ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการโดยกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน จำนวน 92 คน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนหลังเรียนมีความรู้สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ ก่อนเรียน = 6.61, $\bar{X}$ หลังเรียน = 8.09) โดยมีผู้ทำแบบทดสอบคิดเป็นร้อยละ 60 จำนวน 30 คนเมื่อเทียบก่อนเรียน มีผู้ทำแบบทดสอบคิดเป็นร้อยละ 40 จำนวน 23 คน แสดงผลดังตาราง 3 และภาพ 2

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{x}$	S.D.	t^{***}	p -value
ก่อนเรียน	92	6.61	1.639	-10.413	.001
หลังเรียน	92	8.09	1.585		

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จำนวน (คน)

ภาพ 2 เปรียบเทียบจำนวนความถี่ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

จากตาราง 3 และภาพ 2 พบว่าการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการโดยกระบวนการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าโครงการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมีผลทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้เพิ่มขึ้น

สำหรับผลการเรียนรู้โครงงานแผนธุรกิจ จำนวน 18 โครงการ จำนวนสมาชิกโครงการกลุ่มละ 5-6 คน ผลการวิจัยพบว่า โครงงานแผนธุรกิจที่ได้ทดลองจำหน่ายสินค้ามี 9 โครงการ และโครงงานแผนธุรกิจที่ไม่ได้ทดลองจำหน่ายสินค้ามี 9 โครงการ ดังตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 4 ผลการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการจากโครงงานแผนธุรกิจที่ได้ทดลองจำหน่ายสินค้า จำนวน 9 โครงการ

ประเภทธุรกิจ	เหตุผลจำหน่ายสินค้า	ปัจจัยสำคัญการประกอบธุรกิจ	การเตรียมความพร้อมต่อการประกอบธุรกิจ	สิ่งที่เรียนรู้การทำงานกลุ่ม
1.ขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	มีความต้องการขายแรมคอมที่เป็นอุปกรณ์มือสองที่มีอยู่แล้ว และได้ขายออกไปจริง ๆ	คุณภาพสินค้า, ราคาสินค้าที่จะนำมาขาย ความตั้งใจในการทำธุรกิจ,ความรู้ในการเริ่มต้นทำธุรกิจ	โอกาสในการทำธุรกิจ, มีเงินทุน, การควบคุมต้นทุนจากแหล่งผลิต, หาสถานที่หน้าร้านเพื่อสร้างโอกาสทางตลาดออนไลน์	การทำงานเป็นทีม ได้เรียนรู้ขั้นตอนในการประกอบธุรกิจ การแบ่งงานกันทำ, การวางแผนการเงิน การคำนวณหาจุดคุ้มทุน
2. ผัก Hydroponic	เป็นธุรกิจของตนเอง	ผลผลิตที่ได้ต้องมีคุณภาพ, มีความสวยงาม ใบใหญ่	ความรู้พื้นฐานการทำธุรกิจ, หลักการตลาด	ได้ขายและได้ข้อมูลเชิงลึกทางการตลาดของธุรกิจ
3. แท่งนั้บพลัง แวนการ์ด	มีความชื่นชอบในการเล่น แวนการ์ด เป็นสินค้าที่ทำขายอยู่แล้ว จึงง่ายต่อการประกอบธุรกิจ	ความคิดริเริ่มประกอบธุรกิจ, การวางแผนการตลาด	ความรู้ด้านการเงินและการตลาด ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้า	ประสบการณ์ประกอบธุรกิจ วางแผนการเงิน และการตลาดได้ เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการทำสินค้าและขายสินค้าออนไลน์
4. เสื้อผ้าแฟชั่นมือสอง	เป็นสินค้าที่ต้องการขาย	แรงจูงใจ และการวิเคราะห์การตลาด	ความรู้ด้านการตลาด, การศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจก่อนทำธุรกิจ	แลกเปลี่ยนความคิดเห็น, การเรียนรู้ร่วมกัน, ความสามัคคี

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเภทธุรกิจ	เหตุผล จำหน่ายสินค้า	ปัจจัยสำคัญ การประกอบธุรกิจ	การเตรียม ความพร้อมต่อ การประกอบธุรกิจ	สิ่งที่เรียนรู้ การทำงานกลุ่ม
5. ขนมไทย	เป็นธุรกิจทาง ครอบครัว	การพัฒนา รูปแบบสินค้า, ความสนใจของ ลูกค้า	เงินทุนในการ ประกอบธุรกิจ ความรู้ในด้าน การค้าขาย และ การจัดทำแผนธุรกิจ	เก็บฐานข้อมูล ของลูกค้าเพื่อมา วิเคราะห์ทางการ ตลาด
6. เทียนหอม	ทำธุรกิจ ด้วยตนเอง	เงินทุน ความขยัน เข้าใจธุรกิจและ ผู้บริโภค	เรียนรู้การทำธุรกิจ และเรียนรู้ขั้นตอนใน การทำงาน	ต้องมีความกล้า เริ่มทำธุรกิจ, ความพร้อมยอมรับ ความเสี่ยงจาก การลงทุน
7. ขนมบราวนี่	สามารถทำ บราวนี่ได้	มีความรู้ ความชำนาญ	เครื่องมืออุปกรณ์ ในการทำบราวนี่ เงินทุน, วิเคราะห์ การตลาดและ กลุ่มลูกค้า, และ บริหารจัดการ, ขายสินค้า	ประสบการณ์ในการ ผลิตบราวนี่ ความ สามัคคีในการทำงาน ร่วมกัน, ได้ทดลอง ขายของ
8. เสื้อผ้าวินเทจ	สินค้าอยู่ใน ความนิยม ของตลาด	เงินทุนหมุนเวียน การศึกษาข้อมูล ของกลุ่มทางธุรกิจ ทำเลที่ตั้งของการ ประกอบธุรกิจ	ศึกษาเกี่ยวกับตัว สินค้าที่จะขาย, คำนวณหาต้นทุนต่อ หน่วยผลิต, ความรู้ การตลาด	วางแผนเริ่มต้นทำ ธุรกิจ, การจัดหาเงิน ทุนและวัตถุดิบ, การวิเคราะห์ต้นทุน, และผลกำไรขาดทุน, บริหารการเงิน, ทดลองขายสินค้า
9. หนังสือ มือสอง	เพิ่มประสบการณ์ การขายสินค้า	การวางแผน การตลาด และ การเงิน	การวางแผน การ ตลาด หา supplier	การจัดแบ่งหมวดหมู่ สินค้า และการหา แหล่งซื้อขายสินค้า

จากตาราง 4 พบว่าเหตุผลการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการมาจากหลายสาเหตุ เช่น มีความสนใจและชื่นชอบงานอดิเรก ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ ต้องการต่อยอดธุรกิจครอบครัว และต้องการสร้างมูลค่าสินค้า จากวัสดุเหลือใช้แล้วผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิม และความรู้ใหม่ที่ได้รับผ่านกระบวนการจัดกิจกรรม การลงมือปฏิบัติทั้งการเขียนแผนธุรกิจและการขายจริง ทำให้ผู้เรียนสามารถอธิบายการให้เหตุผล ทั้งปัจจัยสำคัญของการประกอบธุรกิจ การเตรียมความพร้อมต่อการประกอบธุรกิจและสิ่งที่เรียนรู้จากการทำ กิจกรรมกลุ่มดังข้อมูลในตาราง 4

ตาราง 5 ผลการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการจากโครงการแผนธุรกิจที่ไม่ได้ทดลองจำหน่ายสินค้า จำนวน 9 โครงการ

ประเภทธุรกิจ	เหตุผลไม่จำหน่ายสินค้า	ปัจจัยสำคัญการประกอบธุรกิจ	การเตรียมความพร้อมต่อการประกอบธุรกิจ	สิ่งที่เรียนรู้การทำงานกลุ่ม
1. เมล็ดกาแฟคั่ว	ความจำกัดเงินทุน มีเงินทุนไม่เพียงพอ,แนวคิดที่จะทำในอนาคต	ความต้องการของกลุ่มลูกค้า	แผนการดำเนินธุรกิจ, จำนวนเงินลงทุน, ช่องทางการค้าขาย, ศึกษาธุรกิจที่สนใจ	ได้เรียนรู้ขั้นตอนในการประกอบธุรกิจ การทำงานเป็นทีม
2. ขนมเบเกอรี่	เงินลงทุนไม่พอ	แนวคิดทำธุรกิจ, ผู้นำทำงานเป็นทีม	ศึกษาธุรกิจอย่างจริงจัง	การทำงานเป็นทีม การเขียนแผนธุรกิจ
3. คูกีบราวนี	มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และมีเวลาเรียนวิชาอื่นทุกวัน	แหล่งเงินทุน, ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	สนใจศึกษาข้อมูลก่อน, แหล่งเงินทุน, ทักษะความชำนาญ ความเข้าใจแข่งขันทางการตลาด	แบ่งงานกันทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน, ทำงานเป็นทีม, เสริมสร้างประสบการณ์ การทำงานเป็นกลุ่ม
4. ขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	ต้องมีเวลาในการดูแลธุรกิจ	มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านนี้, มีแนวคิดการทำธุรกิจ, บุคลากร	ความรู้ด้านกฎหมาย เกี่ยวกับการประกอบ การการจัดการ, การเงินและบัญชี	การแบ่งงานกันทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
5. ร้านเม็ดมะม่วงหิมพานต์อบเกลือ	มีข้อจำกัดเรื่องเวลา	แหล่งเงินทุน, นำความรู้มาต่อยอดหา รายได้ เพื่อเป็นรายได้หลัก	สนใจศึกษาข้อมูลก่อน, มีแหล่งเงินทุน, มีทักษะ ความชำนาญ	ทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเภทธุรกิจ	เหตุผลไม่ จำหน่ายสินค้า	ปัจจัยสำคัญ การประกอบธุรกิจ	การเตรียม ความพร้อมต่อ การประกอบธุรกิจ	สิ่งที่เรียนรู้ การทำงานกลุ่ม
6.หลอดไฟ LED	ทำได้จริง แต่ต้อง คำนวณละเอียด มาก, ขาดเงินทุน	งบประมาณลงทุน การตลาด, ความ สนใจ	การวางแผนธุรกิจ การเลือกทำธุรกิจ	รู้จักการทำงานเป็น ทีม การแผนธุรกิจ และขั้นตอนการ ทำงาน
7.หน้ากาก อนามัย	ไม่มีเงินทุน	เงินทุน ประสบการณ์ ความรู้ด้านธุรกิจและ การตลาด	ความรู้ด้านการตลาด และศึกษาขายสินค้า ทางออนไลน์	การวางแผนการเงิน ก่อนการลงทุนขาย จริง
8. เสื้อผ้าแฟชั่น	ไม่พร้อมขายจริง	มีความชอบ ในการขายสินค้า	มีเงินทุน การวางแผนการ ตลาด	ได้เรียนรู้ขั้นตอน การทำธุรกิจ
9. เคสโทรศัพท์ มือถือ	ขาดความรู้ความ สามารถในการทำ ธุรกิจ	ศึกษาตลาดคู่แข่ง แข่งขัน, ช่องทาง การขายสินค้า	ศึกษาการทำธุรกิจ, ศึกษาการตลาด และ คู่แข่ง	การทำงานเป็น ทีม, กระบวนการทำ ธุรกิจที่ถูกต้อง

จากตาราง 5 พบว่าเหตุผลการเรียนรู้ไม่ได้ทดลองจำหน่ายสินค้ามาจากหลายสาเหตุ เช่น เงินทุนมีไม่เพียงพอ ความไม่พร้อม ขาดความรู้การประกอบธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ที่ได้รับผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการลงมือปฏิบัติในการเขียนแผนธุรกิจ ทำให้ผู้เรียนสามารถอธิบายการให้เหตุผลทั้งปัจจัยสำคัญที่ไม่สามารถประกอบธุรกิจ และความไม่พร้อมต่อการประกอบธุรกิจและสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรมกลุ่มดังข้อมูลในตาราง 5

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนการทำธุรกิจมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนก่อนเริ่มกิจการ งบการประมาณต้องใช้ในการลงทุน การจัดหาสินค้าและต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดหาสินค้า ซึ่งก่อนเรียนผู้เรียนได้มองข้ามประเด็นสำคัญนี้ไป ภายหลังจากได้ทดลองการปฏิบัติทำให้ผู้เรียนมีความละเอียดรอบคอบมากขึ้นก่อนการตัดสินใจทำธุรกิจ และมีความตระหนักความสำคัญในการเขียนแผนธุรกิจ รวมทั้งผู้เรียนสามารถวิเคราะห์คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ และสามารถประเมินคุณลักษณะของตนเองเพื่อความเป็นผู้ประกอบการที่ดีและทราบแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะใดที่จะเสริมสร้างความสำเร็จให้กับตนเอง และคุณลักษณะใดที่ตนเองควรฝึกฝน และเพิ่มทักษะความชำนาญ รวมทั้งความมุ่งมั่นในการจะเผชิญปัญหาอุปสรรคอย่างไม่ย่อท้อ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนหมวดพื้นฐานทางธุรกิจ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ และเสริมสร้างความมั่นใจก่อนที่ผู้เรียนจะไปประกอบธุรกิจจริง และสอดแทรกกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการที่ดีอย่างต่อเนื่องทั้ง 10 คุณลักษณะ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพในการเตรียมความพร้อมต่อการเผชิญปัญหาและอุปสรรค และการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนางานวิจัยในเชิงลึกในแต่ละองค์ประกอบของการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ และควรจัดกิจกรรมการทำธุรกิจและเขียนแผนธุรกิจให้เหมาะสมกับระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนเลือกประเภทธุรกิจที่มีความชัดเจนภายในเวลาที่จำกัด พร้อมนำเสนอประเด็นที่สำคัญของแผนธุรกิจ รวมทั้งจัดกิจกรรมประกวดแผนธุรกิจที่จะขยายผลต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา พรายชมภู และธิดา สิทธิธาดา. (2565). การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในสถานศึกษา. ในบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (บ.ก.), Graduate School Conference 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล. รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4. 4(1), 1033-1039. <http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/issue/view/89>
- ณัฐวุฒิ วิเศษ. (2552). คุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา. รายงานการวิจัย, วิทยาลัยราชพฤกษ์. http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2552_Manage_Nuttavut.pdf
- ดุขฎิโยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ์.

- ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และเฉลิมขวัญ สิงห์วี. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 46(1), 218-253.
- ธีรยุทธ วัฒนาสุโขท. (2542). “Entrepreneurship: ฤกษ์เป็นทางเส้นสุดท้ายต่อระบบเศรษฐกิจไทย” *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 12(45), 65-75.
- ภิรมณ มณีธรร และคณะ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินธุรกิจของนักศึกษาในสาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ. *วารสารวิทยาการจัดการและการสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. 3(1) 2567, 113–136.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. (2564). เอกสารประกอบการสอนวิชา ศษ 141 จิตวิทยาสำหรับครู. น.133. <https://ir.swu.ac.th/jspui/handle/123456789/16616>.
- รัชพล จอมไตรคุป และวัชรพงษ์ อินทรวงศ์. (2558). ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้ประกอบการ. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*, 2(1), 249-286.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2542). *SMEs: เสาหลักของอุตสาหกรรมกู่ชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- อาทิตย์ วุฒิกะโร. (2543). อุดมศึกษากับการสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ประกอบการ. *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 12(46), 39-48.
- Best, J., W. (1970). *Research in Education*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Majid, I. A., & Koe, W.-L. (2012). Sustainable Entrepreneurship (SE): A Revised Model Based on Triple Bottom Line (TBL). *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 2(6), 293-310.
- Onuoha, G. (2007). Entrepreneurship. *AIST International Journal*, 10, 20-32.
- Rastkhiz, S. E. A., Dehkordi, A. M., Farsi, J. Y., & Azar, A. (2019). A new approach to evaluating entrepreneurial opportunities. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 26(1), 67–84.
- Schumpeter, J.A. (1934). *The theory of Economic Development*. New York: Oxford University Press.